

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

Harminc szabad esztendő

A nagy háborúban csak parányi epizód volt, csak egy távirati mondat a frontparancsnoknak: Szeged szabad, a parancsot teljesítettük. Hiszen már jött is rá a válasz: föl tovább, a Tisza mentén, Szolnoknak és Debrecennek, Fegyverházának és Kecskemétnek, s előre, a Duna felé... Előre, előre... Berlinig...

Ebben a konszolidációban kereshetnénk 1944. október tizenegyedikének, Szeged felszabadulási dátumának hadászati jelentőségét. Még csak ütközet sem dőlt el itt. Katonai értelemben semmiképpen. Mi mégis a város történetének elejére írjuk ezt a dátumot. Előbb jegyezzük a városi rang megadásának idejénél, a vásártartási jog dátumánál, forradalmak itt zajló eseményeinél. Mert ha hadászatiilag nem is volt hasonlítható a fasizmus elleni háború nagy csatáihoz, a mi város történetünk itt kezdődik elől, s itt kezdődik igazán. S bizonyos értelemben hazánk új történelme is. Hiszen a fasizmus éveiben megalázott nemzet, a pusztítástól és az embertelenségtől megcsömörlött nép erre a városnévre már fölemelte a fejét. Szeged szabadsága, egy, a mi méreteinkben jeles és jelentős nagyváros szabad lélegzése már egészen közel hozta a reményt Budapestnek és Győrnek is, Pécsnek és Sopronnak is. Olyan város szabadult fel, amelynek elegendő kisugárzó ereje volt az egész országra, s amely bölcsőjévé válhatott a nemzeti újjászületésnek.

Akárholnan kezdjük a szabad történelmet, az idővonalak ide visszakanyarodnak. Itt kezdődött a kommunista párt legális szervezése; itt született meg a nemzet haladó, demokratikus erőit egyesítő front; innen röppentek fel az országot mozgató nagy politikai jelszavak... Szeged történetének legszebb lapjai ezek, s hogy a város ünnepén újra felmondjuk őket, abban természetesen nemcsak a történelmi igazságnak teszünk eleget, hanem elföltöztük büszkeségünket és örömlünket is fölmutatjuk. Mint ahogyan szívesen emlékeztetünk arra is, hogy ez a dátum egy nagy ívű városfejlődés nyitánya volt, amelynek — kisebb megtorpanások után — ma is viharos korszakát éljük. Nem becsüljük le az örökséget, de a mai Szeged városminőségében, esztétikumában, lakosságának közérzetében, lehetőségeinek összességében messze magasabban áll minden előző státuszánál. Sokszor fölleltároztuk már a dolgos, a szocializmust tudatosan és hitvallással építő szegedi lakosság alkotásait — most csak úgy említhetjük meg ezeket, mint dolgos életünk, egészségünk, kultúránk, civilizációnk mindennapos színterét, amelyben az új társadalomhoz illőn találjuk föl magunkat.

Most, ezekben a napokban az ünnepi érzések meghatottságával gondolunk vissza arra a történelmi hajnalra, s azokra a szovjet katonákra, akik internacionalista kötelességtudattal, nemzetünk iránti bizalommal és segítőkészséggel, önzetlenül és nagy áldozatokkal kaput nyitottak új történelmünknek, s arra a népre, amely azóta sem szűnő rokonszenvvel támogatja szocializmust építő nagy munkánkat. Ezekben a napokban sokat idézzük városunknak azokat a bátor és tudatos polgárait is, akik az új élet szervezésének és a társadalmi megújulásnak már akkor, az első pillanattól élharcosai voltak. És magunkat becsüljük az alkotásban, a műben, amelyet ma úgy hívunk: fejlett, kultúralt, szép város.

Október 11-től április 4-ig, az első nagy magyar város szabadulásától a haza szabadulásáig még sok drága vér hullott, és sok alkalmunk lesz az emlékezésre. Az esemény, a történelmi pillanat megbecsülését azonban nem elsősorban szavakban keressük. A munka, a szocialista megajánlások, a városszeretet, az ország gondjainak megoldásához való hozzájárulás nagyszerű példái születnek a szegedi gyárakban, termőföldeken, intézményekben — ez a mi ünnepi gesztusunk az április 4-ig vezető időben, s a XI. pártkongresszushoz közelítő hónapokban.

Szeged harminc esztendeje szabad — s a szabad évtizedek végtelen sorozatára készül.

SZ. SIMON ISTVÁN

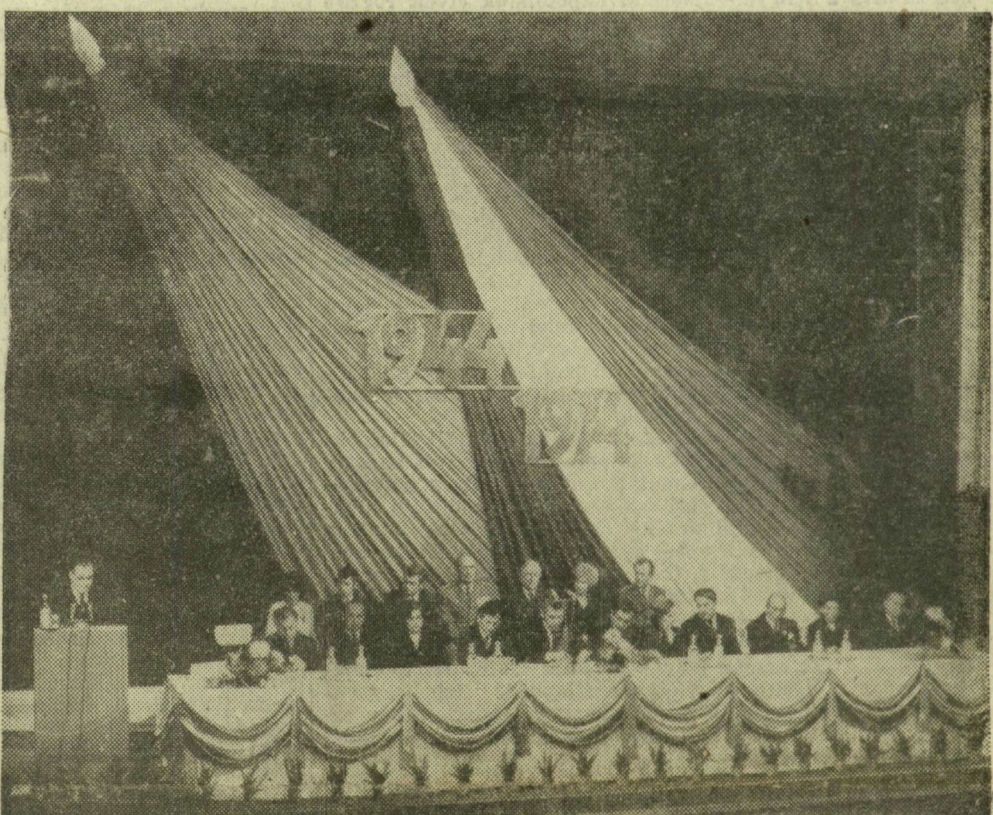
Emlékünnepség Szeged felszabadulásának évfordulóján

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi bizottsága, Szeged megyei város tanácsa és a Hazafias Népfront Szeged városi bizottsága tegnap, csütörtökön este emlékünnepséget rendezett a város felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából a kamaraszínházban. Az ünnepségre a szegedi gyárak munkásait, termelőszövetkezetek, tudományos, oktatási és művészeti intézmények dolgozóit hívták meg. Az elnökségben foglalt helyet a párt- és a tanács képviselőiben: dr. Németh Lajos, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára; dr. Perjesi László, a Csongrád megyei tanács elnöke; dr. Ozvald Imre és dr. Varga Dezső, a Szeged városi pártbizottság titkárai; Papp Gyula, a város tanácselnöke. A társadalmi és tömegszervezeteket Nagy Mária, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság főtitkára, Juhász József, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára, dr. Kedvessy György, a Hazafias Népfront városi bizottságának elnöke és Baló Ilona, a KISZ Szeged városi bizottságának első titkára képviselte. A fegyveres testületek képviselőiben Gyurkó Vince, a Szeged városi és járási rendőrkapitányság vezetője foglalt helyet az elnökségben. Ott voltak Szeged országgyűlési képviselői: dr. Biczó György, Juratovics Aladár, dr. Petri Gábor és Takács Imréné. A forradalmi munkásmozgalom régi harcászai közül dr. Jäger László és dr. Möricz Béla ült az elnökségben. A szegedi üzemi munkásságot Gécz István húsipari és Sípos István vésztőgyári munkás képviselte.

A magyar és a szovjet himnusz hangjai után Király Levente szavalata hangzott el, majd Papp Gyula köszöntötte az emlékünnepség résztvevőit, s elismeréssel szólt arról a városzerető, lelkes tevékenységről, társadalmi igyekezetéről, amellyel Szeged lakossága, különösen az üzemi munkásság Szeged történelmi jelentőségű ünnepét köszöntötte.

Ezután Arendás György, az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottságának tagja, a Felszabadulás Termelőszövetkezet elnöke mondott ünnepi beszédet.

A nagy tapssal fogadott megemlékezés után Papp Gyula mondott zárszót, majd az ünnepség az Internacionáléval fejeződött be.

Az emlékünnepség elnöksége Somogyi Károlyné felvételén

Árendás György ünnepi beszéde

Emlékeztet és mélyen a szívünkben élő dátum 1944. október 11-e: harminc évvel ezelőtt találkoztunk azokkal a szovjet katonákkal, akik — miután hazájukat felszabadították — Európa számos országának életéből üzték el a félelem rémét, és megmentették az emberiséget a fasizmus borzalmaitól. A hős szovjet hadsereg teremtette meg Szeged számára azt a lehetőséget, hogy újkori történelmünk, a kibontakozás bölcsője lehessen. A magyarság, a szegediek legjobbjai nemzeti létünk kritikus korszakaiban életüket is áldozva és kockáztatva vártak a maihoz hasonló korszakra, forradalmakban, szabadságharcban, illegálisban küzdöttek érte — mondotta a bevezetőben, majd felidézte azokat a történelmi eseményeket, amelyek a felszabadult Szegeden az egész ország demokratikus fejlődése érdekében kibontakoztak. Ezután számvetéssel folytatta: méltatta azokat a történelmi változásokat, amelyeket a felszabadult ország népe a hatalom megszerzésével, a gazdaság szocialista étszervezésével, az egész nép anyagi és szellemi boldogulásának megteremtésével elért.

A változások, az eredmények nagyszerűek, büszke lehet rájuk valamennyi hazáját, városát szerető ember, hiszen a dolgozó nép alkotó erejét dicsérik. A hatalomra jutott munkásosztály forradalmi céljait a társadalom nagy többsége magáévá tette. A szegedi ipari munkásság történelmi helytállása abban is kifejezésre jutott, hogy termelési feladatait is példásan teljesítette, és jelentősen gyarapította országunkat és szűkebb hazánkat, Szegedet. Most, az MSZMP XI. kongresszusára és hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára készülődve is nagyszerű munkafelajánlások születtek Szeged üzemében, termelőszövetkezetében, intézményeiben.

Az elmúlt harminc év legszembetűnőbb eredménye, hogy Csongrád megyében hatalmas ipari fejlődést értünk el, és ez a fejlődés folyamatos: IV. ötéves tervünkben is jelentősen fejlődik és gyarapodik a szocialista ipar. A munkásság ugyanakkor óriási segítséget nyújtott a mezőgazdaság szocialista átszervezéséhez, a termelőszövetkezetek megszilárdításához, és

nagyban hozzájárult ahhoz, hogy termelőszövetkezeti tagságunk gondolkodás- és érzésvilága is szocialista módon alakult. A két dolgozó osztály szoros szövetsége magához vonzotta a város értelmiségének erejét is, így a már előbb is jelentős kulturális értékekkel rendelkező Szeged szellemileg is tovább gyarapodott.

A szabad harminc esztendőben átforgmáltuk társadalmunkat, megszüntettük a létbizonytalanságot, testben-lélekben egészséges korosztályokat neveltünk és nyugodt körülmények között, békében folytattuk a szocialista építést.

Meleg szavakkal emlékezett meg Arendás György arról a segítségről, amelyet a testvéri szovjet néptől kaptunk. Idézte Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának szavait: „A benünkét felszabadító és azóta is mindenben segítő szovjet népek meglehet az az elégtétele, hogy a magyar nép élni tudott a szabadsággal: kivívta a hatalmat, lerakta a szocialista társadalom alapjait és következetesen, eredményesen építi hazáját a szocializmust.”

Ünnepi beszédét a következőkkel fejezte be:

Nagy utat tettünk meg, de soha, egy pillanatra sem felejtjük el, hogy történelmi győzelmeinket a magyar kommunista marxista-leninista pártja szervezte és irányította. Nem felejtjük el, hogy a magyar munkásosztály, amely a párt vezetésével a hatalom birtokosa lett, mennyi áldozatot hozott, milyen hatalmas munkát végzett az ország felemeléséért. A munkásosztály sikereiben osztozik a dolgozó parasztsággal és a haladó értelmiséggel. Szeged történelmi ünnepén a legforróbb szívvel, baráti, elvtársi tisztelettel köszöntjük felszabadítókat, a kommunizmust építő hős szovjet népet, a Szovjetunió Kommunista Pártját, amelynek elvtársi-baráti segítségét, védelmét és támogatását szüntelenül élvezzük. Köszöntjük a küzdelmeinkben osztozó és velünk testvéri egységben dolgozó szocialista országokat, a nemzetközi haladásért küzdő népeket. Köszöntjük nagyszerű munkásosztályunkat, dolgozó parasztságunkat, értelmiségünket, hazánk, Szeged dolgos lakosságát.